

IFRIC Тумачење 20

Трошкови уклањања откривке у производној фази површинског копа

Референце

- *Концептуални оквир за финансијско извештавање*
- *IAS 1 Презентација финансијских извештаја*
- *IAS 2 Залихе*
- *IAS 16 Некретнине, постројења и опрема*
- *IAS 38 Нематеријална имовина*

Историјат

- 1 У активностима везаним за површинске копове рудника, ентитети могу имати потребу за отклањањем отпадног материјала рудника („откривка“) да би могли да приступе рудним лежиштима. Та активност је позната као "уклањање откривке".
- 2 Током развојне фазе рудника (пре почетка производње), трошкови уклањања откривке се углавном капитализују као део трошкова изградње, развоја и конструкције рудника који се амортизују. Такви капитализовани трошкови се амортизују на систематској основи, углавном коришћењем функционалне методе, након почетка производње.
- 3 Ентитет који се бави рударством може да настави са уклањањем откривке и генерисањем трошкова уклањања откривке током производне фазе рудника.
- 4 Уклоњени материјал приликом отклањања откривке у производној фази не мора бити 100 процентно отпад; често је у питању комбинација руде и отпада. Однос руде према отпаду може бити у распону од неекономично ниског до профитабилно високог. Уклањање материјала са ниским процентом руде према отпаду може да произведе употребљив материјал, који може да се користи за производњу залиха. Такво отклањање такође може да обезбеди приступ дубљим нивоима материјала са већим процентом руде према отпаду. Према томе, могуће су две користи за ентитет из активности уклањања откривке: употребљива руда која може да се искористи за производњу залиха и побољшан приступ додатним количинама материјала који се може експлоатисати у будућим периодима.
- 5 Предмет овог Тумачења је када и како рачуноводствено засебно обухватити ове две користи које произилазе из активности уклањања откривке, као и како почетно и накнадно одмеравати ове две користи.

Делокруг

- 6 Ово Тумачење се примењује на трошкове уклањања отпада који настају у површинским коповима током производне фазе рудника ("производни трошкови уклањања откривке").

Питања

- 7 Ово Тумачење се бави следећим питањима:
  - (а) признавање производних трошкова уклањања откривке као средства;
  - (б) почетно признавање средства по основу уклањања откривке; и
  - (ц) накнадно одмеравање средства по основу уклањања откривке.

Консензус

Признавање производних трошкова уклањања откривке као средства

- 8 У мери у којој се корист од активности уклањања откривке реализују у виду произведених залиха, ентитет рачуноводствено обухвата трошкове те активности уклањања откривке у складу са принципима из IAS 2 *Залихе*. У мери у којој се корист огледа у побољшаном приступу руди, ентитет признаје такве трошкове као сталну имовину, ако су критеријуми из параграфа 9 ниже испуњени. Ово Тумачење се односи на сталну имовину као на "средство по основу уклањања откривке".
- 9 Ентитет признаје средство по основу уклањања откривке ако, и само ако су сви следећи услови испуњени:
- (а) ако је вероватно да ће будућа економска корист (побољшан приступ рудном лежишту) повезана са уклањањем откривке притицати у ентитет;
  - (б) ентитет може да идентификује компоненту рудног лежишта за које је приступ побољшан; и
  - (ц) трошкови који се односе на активности уклањања откривке који су повезани са том компонентом се могу поуздано одмерити.
- 10 Средство признато по основу активности уклањања откривке се обухвата рачуноводствено као додатак или као побољшање постојећег средства. Другим речима, средство по основу уклањања откривке се рачуноводствено обухвата као *део* постојећег средства.
- 11 Класификација средства по основу уклањања откривке на материјалну или нематеријалну имовину је једнака као за постојеће средство. Другим речима, природа постојећег средства ће одредити да ли ће ентитет класификовати средство по основу уклањања откривке као материјално или нематеријално.

Почетно признавање средства по основу уклањања откривке

- 12 Ентитет почетно одмерава средство по основу уклањања откривке по цени коштања, коју чини збир трошкова директно насталих из активности уклањања откривке којим се побољшава приступ одредивој компоненти руде, увећаних за алоциране директно приписиве опште режијске трошкове. Неки пратећи радови се могу обављати у исто време са обављањем производне активности уклањања откривке, осим ако ти радови нису неопходни за наставак производне активности уклањања откривке по плану. Трошкови који су повезани са таквим пратећим радовима се не укључују у трошкове средства по основу уклањања откривке.
- 13 Када трошкови средства по основу уклањања откривке и произведених залиха нису засебно одредиви, ентитет расподељује производне трошкове уклањања откривке на произведене залихе и на средства по основу уклањања откривке користећи основу за расподелу која је заснована на релевантном мерилу производње. Такво мерило производње се израчунава за одредиву компоненту рудног лежишта, и користи се као репер за утврђивање мере у којој је остварена додатна активност на креирању будућих користи. Примери таквих мерила су:
- (а) трошкови произведених залиха у поређењу са очекиваним трошковима;
  - (б) количина уклоњене откривке у поређењу са очекиваном количином за дати обим произведене руде; и
  - (ц) садржај минерала у уклоњеној руди у поређењу са очекиваним садржајем минерала који ће се уклонити, за дату количину произведене руде.

Накнадно одмеравање средства по основу уклањања откривке

- 14 Након почетног признавања, средство по основу уклањања откривке се књиговодствено води или по цени коштања или по његовој ревалоризованој вредности умањеној за амортизацију и губитак по основу умањена вредности, на исти начин као и постојеће средство чији је оно саставни део.
- 15 Средство по основу уклањања откривке се амортизује на систематској основи, током очекиваног корисног века трајања одредиве компоненте рудног лежишта коме је побољшан приступ као резултат уклањања откривке. Функционална метода се примењује осим ако друга метода није примеренија.
- 16 Очекивани корисни век трајања одредиве компоненте рудног лежишта који се користи за амортизацију средства по основу уклањања откривке се разликује од очекиваног корисног века трајања који се

користи за амортизацију самог рудника и средстава повезаних за веком трајања рудника. Изузетак од овог се односи на оне ретке случајеве када се уклањање откритке односи на побољшање приступа целокупном преосталом рудном лежишту. На пример, то је могуће при крају корисног века трајања рудника када одредива компонента представља коначни део рудног лежишта који ће се ископати.

Прилог А

Датум ступања на снагу и прелазне одредбе

Овај прилог је саставни део овог Тумачења и има исту важност као остали делови овог Тумачења.

- A1 Ентитет примењује ово Тумачење на годишње периоде који почињу 1. јануара 2013. године или касније. Ранија примена је дозвољена. Ако ентитет примењује ово Тумачење на ранији период, он ту чињеницу обелодањује.
- A2 Ентитет примењује ово Тумачење на производне трошкове уклањања откритке настале на почетку или после најраније презентованог периода.
- A3 На почетку најраније презентованог периода, сваки претходно признат салдо средства који је резултирао од уклањања откритке у току производне фазе ("претходно средство по основу уклањања откритке") поново се класификује као део постојећег средства са којим се повезује уклањање откритке, у мери у којој постоји преостали део одредиве компоненте рудног лежишта са којим се може повезати претходно средство по основу уклањања откритке. Такав салдо се амортизује током преосталог очекиваног корисног века трајања одредиве компоненте рудног лежишта са којим се повезује салдо сваког претходног средства по основу уклањања откритке.
- A4 Ако не постоји одредива компонента рудног лежишта на који се односи такво претходно средство по основу уклањања откритке, онда се оно признаје у почетном стању нераспоређеног добитка најраније презентованог периода.